

”Trädä”

Varje höst brukar Margit och jag gå upp på Seliträd. Det är det högsta berget på solleröbornas skog på fastlandet. Jag skriver ”på skogen”, för så säger vi här. Seliträd ligger helt nära Selens fäbodan, vid de vackra Selisjöarna. När vi åker västerut från Gesunda – efter någon mil svänger vägen på ett särskilt sätt – där – känns det som – börjar vildmarken. Började – måste jag säga – för nu är det ingen vildmark mer. De har byggt vindkraftverk på Seliträd.

Men - innan dess – gick Margit och jag en gång varje höst upp på Seliträd. Vi hade med oss hinkar och bärplockare. Hela berget var fullt av lingon och blåbär. Vi plockade en del på vägen upp men det mesta, naturligtvis, på nervägen.

Långsamt gick vi uppåt. Vi höjde oss upp på något vis. Det var som om berget lyfte oss uppåt medan utsikten bredde ut sig runtomkring oss, mer och mer för varje steg. Ibland regnade det, andra gånger var det en sådan där underbar dag – blå, blå hösthimmel och solen mild som flytande honung.

Medan vi gick uppåt berättade Margit hur hon och hennes dåvarande man, som var konstnär, hade bott i den lilla stugan, som låg högst uppe på toppen av berget. Innan man kom dit, gick man förbi en liten källa, dit prästen på Sollerön ibland hade tagit sina konfirmander för länge sedan. Varje gång vi gick där undrade vi om källan fortfarande skulle synas. Jo då, det gjorde den. I alla fall under de tio år som vi kom förbi.

1969. Brandbevakningstornet på världens tak.

Det gör ont i mitt hjärta att berätta om det här. I alla fall just nu. Det är ju förstört. Förstört. Margit tycker inte att det gör så mycket. Det var ändå bara hon och jag som brydde sig om det här berget. Men det är väl inte så bara! Vi är ju i alla fall två människor! Och alla djur och fåglar!

När vi kommit upp till toppen, ställde vi ner våra bärhinkar och gick runt litet. Åt alla håll bredde världen ut sig framför oss. Bergen böljade, vatten blänkte och skogen flöt fram över markerna. Vi var i världens mitt.

Sedan tog vi våra matsäckar och klättrade uppför den rangliga trappan upp på taket till stugan. Den hade från början byggts som ett brandbevakningstorn. Margit berättade, att där hade bott en kvinna, jag tror hon var norska, hela somrarna. Hela somrarna hade hon suttit där och tittat ut över världen för att se ifall det skulle börja brinna någonstans. Vad gjorde hon om hon såg någon rök, slog det mig plötsligt. Hon kunde ju inte precis ställa sig och ropa och vifta? Eller springa ner för berget? Jag måste fråga Margit. Det måste väl funnits en radiosändare eller något?

Ja, vi klättrade upp på taket. En gång, när det regnade hela dagen, kröp vi in i någon slags inbuktning i väggen, där vi fick bra skydd. Så åt vi och delade med oss litet av varandras matsäck. Ibland, när det var särskilt fint väder, tog vi oss

1969. Elon Garp fixade allt. 600 m över havet.

en tupplur en stund på det platta taket. Det kändes litet som om man var någon slags örn.

Sedan var det dags att inspektera stugan. Margit och hennes förre man ägde den ju inte längre. De hade köpt den när brandbevakningen upphört. Nu var det någon annan som ägde den, men den personen var, så vitt vi kunde se, aldrig där. Det var låst. Ganska skräpigt runt ikring. Lämningar efter halvgjorda reparationer. Vi tittade in genom fönstren. Margit berättade om hur det varit att bo däruppe. En gång hade de varit omgivna av dimma i flera dagar, som att leva i en säck, Vilken märkvärdig känsla det måste ha varit när dimman försvann och hela världen bredde ut sig!

Margit, jag måste tacka dig ur djupet av mitt hjärta för de här vandringarna upp och ner för berget med stugan på toppen. Seliträdberget.

Nu står där, som sagt, åtta stycken 100 meter höga vindkraftverk som snurrar och stönar. Bred väg leder dit. Stora öppna ytor runt varje torn. De svänger mekaniskt sina vingar – som inte alls är några riktiga vingar, utan bara plåt. Berget är på något vis inte alls högt längre. Människan har besegrat det. Och någonstans, lite ovanför vindkraftverken ligger den lilla stugan ännu kvar. Den trycker där – nedtryckt av teknikens triumfer som reser sig högt, högt över hennes platta plåttak, där du och jag, Margit, brukade sitta i solen och ha världen nedanför våra fötter, runtomkring oss och överallt.

När vi sedan gick ner, var det bärplockning som gällde. Men då är det så, har jag lagt märke till, att även om jag tittar efter bär större delen av tiden, så är det som om min kropp ändå oavbrutet ser och känner utsikten. Kroppen ser och upplever åt mig medan jag plockar bär. Lingon och blåbär eller lingon eller blåbär. Det beror på humör och antal hinkar. När vi kommer ner har Margit två hinkar fulla (om det är blåbär vi plockar) och jag har med möda fått ihop en halv. Det beror på, att jag envisas med att plocka blåbären för hand. Margit plockar med ”*bermasin*”, som vi säger på Sollerön.

Vet ni, att det finns ett tunt lager liksom av dimma runt varje blåbär? Det försvinner när man tar dem med maskinen, även om det inte är en riktig maskin utan bara en bärplockare. Eftersom jag nästan lever på enbart färska blåbär på sensommaren, plockar jag för hand. De håller bättre att förvaras i kylskåpet då. Om du plockar med plockare, så måste du hantera dem en gång till, eftersom det blir så mycket att rensa, och då är det bäst att göra sylt eller frysa in dem direkt. Men jag känner mig alltid obeskrivligt onyttig och på något vis slösaktig, när

jag står där med min halva hink efter en hel dags bärplockning. Margit brukar å andra sidan titta ner i min hink och avundsjukt säga: ”Å, så fint och rensat det ser ut!” Sedan brukar hon ge mig en av sina hinkar och säga: ”Ta den, jag har så mycket och jag orkar inte rensa alltsammans”.

Tack Margit! Tack för allt!

Ja, jag vet. Det är bättre med vindkraft än med kärnkraftverk. Jag vet det. För jag har inte kunnat vara riktigt glad sedan vi röstade för alternativ 2 vid den stora folkomröstningen om kärnkraft, 1980. Det har blivit så svårt att leva i medvetandet om att människor inte bryr sig mer om...framtiden? Framtiden är ju inte vår – men våra barns – och alla barns. Inte har vi rätt att ge dem en så livsfarlig framtid? Jag kan helt enkelt inte förstå hur vi tänker. Fast numera – när jag forskat så länge i vår historia och börjat se vad som hänt och vad som händer, förstår jag ju bättre hur det hela går till. Att man manipulerar våra tankar, hit och dit, så att de bildar särskilda mönster, samma mönster som de styrande redan tänkt ut, - och så får de det som de vill.

Det är därför det ser ut som det gör på Säliträd nu. Men inom mig, i min fantasi, kan jag fortsätta att klättra upp och ner för det berget, tillsammans med dig, Margit, och sitta och fika på taket.

Jo, förresten, sista gången vi plockade bär på Seliträd, bestämde jag mig för att nu skulle det vara slut på halva hinkar! Jag skulle plocka med ”*bermasin*”! Samtidigt visade det sig att Margit hade tröttnat på det evinnerliga bärrensandet, så hon hade bestämt sig för att plocka för hand! Vi plockade och plockade. När vi kom ner hade jag inte mycket mer än en halv hink, för jag kunde inte låta bli att liksom rensa med bärplockaren. Margit hade mycket mer, men hon hade inte kunnat låta bli att plocka för hand på samma sätt som med maskinen (d.v.s. rafsande), så hon blev ändå tvungen att sitta hemma och rensa. Vi bestämde att nästa gång fick det bli som vanligt. Men det blev det ju inte.

Suzanne Danielsson